

*****

Erdélyi örmény peregrinusok

V. befejező rész

Pap, Emanuel Armenus Tr. 1777 Bécs-philos. stud.

Pap, Johann, Klausenburg 1848, Bécs-műegyetem: mérnöki. Apja mészáros volt Kolozsváron.

Pap, Sigmund v. Nagybánya - Pap Zsigmond. 1844. jan. 12. Bécs-képzőművészeti, 20 éves, róm. kat. Apja birtokos volt. Miniatürfestő lett. Meghalt 1904. jún. 20-án Nagybányán.

Patruban, Martin Tr. Nobilis: 1772 Bécs- phys. stud.

Pladschindar, Gratian, Szamosújvár - Placsintár Gratian: 1819. Bécs- pharm. stud. Szül. Szamosújváron, ahol apja örmény kereskedő volt. Tanulmányait befejezve szülővárosában működött gyógyszerészként. 1840-ben ugyanaz, de a „Placsintár” gyógyszertár még 1874-ben is létezett.

A továbbiakban Péter H. Mária könyvéből idézek:

Placsintár Dávid (1826-1901)

1826 október 10-én született Szamosújvárt ősrégi örmény családban. Nagyapja kereskedő volt ebben a városban, apja, *Placsintár Gratian* pedig gyógyszerész, aki oklevelét 1819-ben Bécsben kapta meg és hazatérte után Szamosújváron az 1788-ban reáljogot nyert, *Szentháromság*hoz címzett gyógyszertár tulajdonosa lett. E gyógyszertár felállításának körülményeit hiteles okiratok alapján részletesen ismerteti könyvében Orient Gyula. Az általa közöltek szerint az első tulajdonos Karácsonyi Karácsony szamosújvári polgár, főorvós volt, aki a város örmény templomának építéséhez jelentős anyagi támogatást adott.

Placsintár Dávid iskoláit Kolozsváron végezte, majd apja gyógyszertárában gyakornokoskodott. A gyakornoki évek után ő is Bécsbe megy egyetemi tanulmányait végezni, 1851-ben kap gyógyszerészmesteri oklevelet. Már otthon gondos nevelésben részesült, a latin, görög, német, francia és az örmény nyelvet tanulta. Hazatérte után apja gyógyszertárában dolgozik. 1874-es adat szerint a tulajdonos *Placsintár Károly*, aki gyógyszerészmesteri oklevelét Bécsben 1839-ben kapta meg, de ugyanekkor a gondnok Placsintár Dávid. Nem sikerült tisztázni kettejük közt a rokoni kapcsolatot (idősebb testvér?), sőt felmerült az a kérdés is, hogy csak elírás, mert az előbbinek a neve többet nem fordul elő. Apja halála után a gyógyszertár tulajdonosa Placsintár Dávid lesz. Az 1882-ben megjelent Egészségügyi Kalauz rajta kívül Hrobony Pál gyógyszerész nevét is említi a szamosújvári gyógyszerészek közt.

(Szerk. megjegyzés: Az 1866-os szamosújvári színházi plakátokon szerepel Hrobony Pál gyógyszerész neve, a színházi belépőjegyeket nála lehetett a gyógyszertárban elővételben megvásárolni.)

A város művelt, megbecsült polgára volt. 1872-ben polgármesterré választották és több mint harminc évig maradt ebben a tisztségben. Ez idő alatt több iskolát, kaszárnyát, új hidat építtetett a Szamos folyóra, számos jóléti intézményt létesített, eltörölte a hídvámat, megnagyobbította a sétateret. A társadalmi intézmények tevékenységében is részt vett: igazgató tanácsosa volt a római katolikus egyházközségnek, a Szamosvölgyi Vasútnak, a Hitelbanknak, a Szamosújvári Társalkodó Körnek. Egyetemi hallgatóknak ösztöndíj-alapítványokat létesített. 1877-ben a szegedi árvízkárosultak megsegélyezésére 50-50 forint

pénzadományt ajánlott fel munkatársával, Hrobony Pál gyógyszerésszel együtt.

Leánytestvére, Placsintár Veronika *Issekutz Adeodátnak*, a marosvásárhelyi törvényszék elnökének a felesége lett, és az ő fiuk *dr. Issekutz Hugó* gyógyszerész, a kolozsvári FJTE egykori tanára.

Placsintár Dávid 1901-ben hunyt el Szamosújváron hetvennégy éves korában. 1900-tól a szintén örmény származású *Nits János* volt a kezelője, 1910-ben már bérlője a Placsintár örökösök tulajdonában levő gyógyszerertárnak, és 1918-tól a tulajdonosa évtizedeken át 1943-ig, majd ettől kezdve az államosításig fia, *Nits Gyula* vezeti. A város második gyógyszerertárát csak az 1920 utáni években állították fel.

Plaschindar, Theodatus Tr. 1760, Bécs- theol. stud.

Porcian Antal, Temesvár, 1739. nov. 29. Bécs-képzőművészeti: építészet. Apja katonaorvos volt.

Szenkovits, Martin v. Klausenburg - Szenkovits Martin; 1825. nov. 7. Bécs - Laimgrube - hadmérnöki. Szül. 1812. nov. 25. Apja kereskedő. 1831. júl. 13-án távozott az akadémiáról.

Török Péter Erzsébetváros, 1789. szept. 14. Bécs-Wiend - hadmérnöki, 15 éves. Apja magánzó volt. Kilépett 1790. júl. 19-én.

Gudenus nyomán: szül: 1773. nov. 23. Feleségei: I. Dániel Margit, II. Márkó Margit, 9 gyermeke volt.

Verzár, Joachim v. Szamosújvár, 1840. Bécs- med. stud. Apja örmény polgár, táblai ülnök volt. Szül. Szamosújváron 1821. ápr. 18-án. Tanulmányait befejezve Pest-Budán, közelebbről a Margit-szigeten lett fürdőorvos. Meghalt 1889. máj. 17-én, Budapesten.

Wertan, Johann v. Kronstadt, 1825. okt. 20. Bécs – Laimgrube- hadmérnöki, 15 éves. Szül. 1811. ápr. 13-án. Apja örmény kereskedő volt. 1831. okt. 10-én tanulmányait befejezve zászlós lett az 51-es Mecseny mérnöki ezredben.

Werzar, Georg Szamosújvár, 1842. Bécs- med. stud. V. évf. Szül. Szamosújváron, ahol apja orvos volt. Születési napja 1818. dec. 17. Tanulmányait befejezve gyakorló orvos lett. Talán élt 1914-ben is.

Werzár, Johann v. Debrecen - Szamosújvár, 1801/1805 Bécs- med. stud. Nemesi családból származott, 1807-ben szerzett orvosi diplomát. Szül. 1781-ben. Apja W. István szamosújvári örmény volt. Külföldi tanulmányait befejezve gyakorló orvos lett Szamosújváron. 1813. júl. 29-én vette nőül Korbuly Máriát. Meghalt 1846. február 28-án.

Ezzel végére értem az örmény származású erdélyi peregrinusokról készített ismertetőmnek, melyet az 1701 és 1849 között külföldi egyetemeken tanuló ifjakról állítottam össze.

Bizonyára többen is vannak, hiszen a leányágon örmény gyökerű ifjakról nem árulkodik a nevük, azok felderítésére nem vállalkozom.

Vannak azonban olyan források, amelyeket még érdemes abból a szempontból vizsgálni, hogy kiszűrjük az erdélyi örménymagyarokat.

Kívánom, hogy sok olvasónk lelje örömét abban, hogy egy-egy felmenőjéről új adatokat olvashat.

Bálintné Kovács Júlia